

FOTO: NIKITA ZEILOTH

”ATT FÅ REDA PÅ att man måste vänta på behandling, att inte få ett klart besked hur länge och att det kan röra sig om flera månader kan medföra att motivationen man hade från början att bli frisk minskar eller försvinner helt. Man tappar hoppet och i värsta fall faller man djupare ner i sjukdomen,” säger Jennie Sjöberg, platschef på Mandometerkliniken.

Allt fler yngre står i kö

Kliniken mot ätstörningar i Alingsås klarar inte trycket

Allt fler unga människor lider av ätstörningar. I dagsläget står 55 personer i kö till Mandometerkliniken i Alingsås. Förra året gick kliniken hundratusentals kronor minus och i oktober i fjol tvingades man införa intagningsstopp.

ALINGSÅS: 55 personer är i kö till Mandometerkliniken och sedan januari i år är det intagningsstopp, det är något som upprör många. Flera föräldrar har hört av sig till föreningen mot anorexi och bullemi och platschefen Jennie Sjöberg på mandometerkliniken tvingas säga nej till allt fler som själva söker hjälp hos kliniken mot sin sjukdom.

– Kön ökar dramatiskt men vi kan ju inte sparka ut folk för att pengarna inte finns. Folk är ledsna och desperata och det skär i hjärtat att säga att vi inte kan ta emot fler, säger Jennie Sjöberg, platschef på Mandometerkliniken i Alingsås. När man har en ätstörning är man ofta livrädd för att söka hjälp. Att sedan få reda på att man måste vänta på behandling kan medföra att motivationen man hade från början att bli frisk minskar eller försvinner helt. Man tappar hoppet och i värsta fall faller man djupare ner i sjukdomen. Att även få beskedet att det handlar om pengar och att politiker inte prioriterar denna typ av vård gör ju inte saken bättre, säger Jennie Sjöberg.

MANDOMETERMETODEN skiljer sig på många sätt från andra behandlingsformer inom vården av patienter med en ätstörning. Metoden bygger på att lära patienterna att känna igen sina signaler för mättnad och hunger med hjälp av en dator kopplad till en väg. Förutom att normalisera ätbeteendet ingår värmebehandling, aktivitetsbehandling och ett program för social återuppbyggnad. Alla patienter följs sedan i fem år efter tillfrisknandet.

– Vi är den enda ätstörningskliniken i hela Sverige som har uppföljning efter någon skrivits ut. Vi följer patienterna i fem år efter att de friskskrivits. Jag bru-

100 000 unga lider av ätstörningar

- ✓ Dödligheten vid en ätstörning är betydligt förhöjd jämfört med normalpopulationen. Studier visar att en procent av flickor i åldern 13-30 år har anorexi nervosa. Riskåldrarna för att insjukna i anorexi nervosa är främst 14-19 år. När det gäller bulimia nervosa (bulimi) är förekomsten något högre, cirka två procent av flickor och unga kvinnor i åldern 13-30. Risken att insjukna i bulimia nervosa är störst i åldersintervallet 22-26 år.
- ✓ Om dessa siffror tillämpas i förhållande till befolkningsstatistiken för 2005, skulle det betyda att det i Sverige i dag finns cirka 10 000 i riskåldern (13-30 år) som uppfyller diagnosiska kriterier för anorexi nervosa, 20 000 som uppfyller kriterier för bulimia nervosa och 30 000 som skulle klassificeras som ätstörning EDNOS (ätstörning utan närmare specifikation.) Totalt innebär det att 60 000 flickor och unga kvinnor antas lida av en ätstörning. Om även unga män samt yngre flickor och unga kvinnor läggs till hamnar siffran på förmodligen 100 000 personer i Sverige.

KÄLLA: Ätstörningsvård i Södra Älvsborg, handläggare Anders Thorstensson, hälso- och sjukvårdsnämndernas kansli Borås.

kar säga att man blir inte bara frisk man blir fri också, säger Jennie Sjöberg.

En oberoende undersökning har gjorts av hälso- och sjukvårdsnämndens kansli, den visar att 75 procent av alla som skrivits in på kliniken har friskförklarats. Det har därför efterfrågats ett tilläggsanslag av kliniken så de kan ta emot fler patienter och att en eventuell utbyggnad av kliniken kan göras.

– Vi har inte kunnat starta några nya behandlingar sedan januari 2013 på grund av att avtalet med Västra Götalandsregionen är väldigt begränsat. Trots rapporten som visar tydligt på att Mando är den enhet som har bäst resultat och är mest kostnadseffektiva så vill inte landstingspolitikerna utöka avtalet så att vi kan behandla fler patienter, säger Jennie Sjöberg.

PLANERINGSCHEFEN Gunnel Sjöberg på hälso- och sjukvårdsnämndens kansli i Borås menar att det är medvetna om problematiken men att ett tilläggsbidrag inte går att ge kliniken i dagsläget.

– Vi är väl medvetna om att de har en efterfrågan, men vi har ett avtal som vi måste följa och vi kan inte göra ett tillägg på det avtalet för då bryter vi mot lagen, säger Gunnel Sjöberg och fortsätter;

– Kan inte mandometerkliniken ta emot fler patienter är de skyldiga att skicka

vidare patienterna till någon annan vård-enhet i regionen. Det finns ett förslag från regionfullmäktige om att se närmare på tillgängligheten inom ätstörningsvården, vi måste ha en bra grund att stå på innan vi fattar ett beslut, säger Gunnel Sjöberg.

IVÄSTRA GÖTALANDSREGIONENs budget 2013 framgår det att den psykiska ohälsan är ett av de största folkhälsoproblemen. Den psykiska ohälsan är fortsatt hög bland unga och i budgeten fastställer man att tidiga insatser ska säkerhetsställas och att individen inte ska uppleva eller utsättas för hinder i vårdkedjan.

– Det är jättetråkigt och hemskt att det är så många som behöver hjälp. Psykisk ohälsa och ätstörningar är stora prioriteringar för oss. Vi har därför gjort en beställning på ett uppdrag hos tjänstemännen så att de kan titta på tillgängligheten i ätstörningsvården och var det kan finnas saker som behöver förbättras, säger Anneli Rhedin, andra viceordförande på hälso- och sjukvårdsnämnden i Mittenälvborg.

DET FINNS endast en mandometerklinik i Västra Götaland. Därför skickas personer till kliniken i Alingsås från hela regionen. Eva-Britt Johansson sekreterare och anhängsstödjare på FAB, föreningen mot anorexi och bulimi, anser att detta är ett stort problem som behöver tas på allvar av landstinget.

– Det är ett stort problem. Klinken i

Alingsås kan inte ta emot så många ansökare. Det bidrag som sattes i starten måste ökas på, säger Eva-Britt Johansson och fortsätter:

– Det vore en katastrof om köerna till kliniken blir längre. Vi på föreningen protesterar starkt mot detta.

EVA-BRITT JOHANSSON möter dagligen upprörda föräldrar till barn med ätstörningar. Det är inte bara föräldrar vars barn står i kö som är upprörda utan även föräldrar som redan har sina barn i behandling på mandometerkliniken.

– Föräldrarna tycker att det är orättvist. Vi kan inte som företrädare för FAB se på när situationen ser ut som den gör.

En annan problematik Eva-Britt tar upp är bristen på heldygsvård. Hon menar på att det blir problematiskt då sjuka skickas med remiss till en redan fullsatt mandometerklinik utan heldygsvård istället för att skickas till Huddinge-kliniken.

– De som är svårt sjuka i till exempel anorexi behöver bli skickad till en klinik med heldygsvård, så varför remitteras istället inte då personer till Huddinge-kliniken i Stockholm, säger Eva-Britt Johansson med en frågande röst.

RAPPORTEN som gjordes vill nu hälso- och sjukvårdsnämnden göra om och istället göra en mer grundlig undersökning av tillgängligheten av ätstörningsvård i Västra Götaland.

– Allt beror på vad rapporten säger, det finns självklart saker vi kan förbättra. Det finns flera alternativ och lösningar på problemet, säger Gunnel Sjöberg.

– För oss känns det som att de gör det för att det ska se bättre ut för länet, säger Eva-Britt Johansson på FAB.

NIKITA ZEILOTH
0322 67 00 44
nikita@alingtid.se

Nästa vecka kan du läsa om Sandra som själv har gått på behandling på Mandometerkliniken i Alingsås och fortfarande är i uppföljning. Hon berättar sin historia och hur hon i flera års tid har kämpat mot sin sjukdom.

50-åring fälls för hot mot kvinna

En hotfull man tog flera gånger kontakt med en kvinna i Alingsås i vintras. Nu fälls han bland annat för olaga hot och ofredande.

ALINGSÅS: Under slutet av fjolåret tog en 50-årig man kontakt med en kvinna i centrala Alingsås. Mötet mellan parterna, som kände varandra sedan tidigare, resulterade i att mannen tog ett tag kring kvinnans hals. Han lämnade sedan platsen men dök senare samma dag upp objuden i kvinnans bostad. Mannen var då hotfull och smällde till kvinnan under hakan. Han försvann ur bostaden men skickade därefter hotfulla SMS till kvinnan.

Tingsrätten faller nu 50-åringen för olaga hot, hemfridsbrott, ofredande, ringa narkotikabrott och brott mot knivlagen. Påföljden för brottsligheten bestäms till skyddstillsyn. Mannen ska också betala 7 000 kronor i skadestånd till kvinnan.

Våldsamt motstånd på krogen

ALINGSÅS: Den 24-årige mannen började vifta med armarna och kränga med kroppen när han omhändertogs av polis vid Grand Hotell. Mannen har nekat till brott och menar att han fick panik vid tillfället och att poliserna felaktigt kan ha tolkat det som att han gjorde motstånd. Tingsrätten menar dock att poliserna har lämnat berättelser som talar för att 24-åringen har satt sig till motvårn. Han fälls för våldsamt motstånd och döms till dagsböter.

Telefonköpare lurades på nätet

ALINGSÅS: En 17-årig tjej åtalas för bedrägeri efter att hon lagt ut en annons på internet där hon uppgett sig sälja en Iphone. Fyra personer har nappat på annonsen och de har tillsammans satt in drygt 12 000 kronor på hennes konto. Några telefoner har köparna aldrig fått. 17-åringen är misstänkt för fyra fall av bedrägeri. Hon har erkänt gärningarna.

Misstänkt brott mot alkohollagen

ALINGSÅS: En man i 45-årsåldern ska i sin egen bostad i Alingsås ha framställt, och därefter innehaft, drygt 20 gram cannabis under slutet av fjolåret. Enligt åklagarens gärningsbeskrivning har det hos mannen också hittats ett mindre antal narkotikaklassade tabletter. I förrådsutrymme som tillhör mannens bostad har polis hittat en destillationsapparat som ska ha varit avsedd för tillverkning av sprit. Mannen åtalas för ringa narkotikabrott och brott mot alkohollagen. Han har nekat till brott.

Fortkörning var "älgens fel"

ALINGSÅS: En bilförare fångades under slutet av fjolåret på bild av en fartkamera när han körde för fort på E20 mellan Alingsås och Vårgårda. Föraren har nekat till brott och hävdar att det stod en älg på vägen, och att han kan ha gasat på vid fartkameran för att undvika en kollision. Tingsrätten ifrågasätter inte att en älg har klivit upp på vägen - men anser det "otroligt och irrationellt" att föraren har gasat på för att undvika en olycka. Även om mannens version stämmer så anser rätten inte att han har befunnit sig i en nödsituation. Han fälls för fortkörning och döms till böter.